

UOT: 373.3:37.03:911

<https://doi.org/10.30546/670832.2025.01.3001>

Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu. Elmi əsərlər, 2025, № 1-2, s.77-82

Nakhchivan Teachers Institute. Scientific Works, 2025, № 1-2, p.77-82

Нахчыванский институт учителей. Научные труды, 2025, № 1-2, с.77-82

Coğrafiyanın integrativ təlimində sinifdənəxaric və məktəbdənkənar fəaliyyətlərin rolu

Müəllif(lər):

Namiq Ağaməmmədov

Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu

Coğrafiya üzrə fəlsəfə doktoru

E-poçt: naqamemmedov@mail.ru

<https://orcid.org/0000-0002-7183-9933>

Açar sözlər: sinifdənəxaric və məktəbdənkənar fəaliyyətlər, coğrafiya və fənlərarası əlaqələr, sintez və assosiasiya, təlim-tərbiyə prosesi

Annotasiya. Məktəb təcrübəsində fənlərin integrativ tədrisinin təmin olunması təhsil islahatlarının mühüm elementlərindən sayılır. Məzmun xətləri integrasiya oluna bilən müxtəlif fənlərin tədrisində yüksək nəticələrə nail olmaq üçün tədris prosesinin maraqlı hala gətirilməsi lazımdır. Belə metodik göstərişlər içərisində əyanilik prinsipini özündə birləşdirən pedaqoji proses zamanı sinifdənəxaric və məktəbdənkənar fəaliyyətlər xüsusi yer tutur. Çünki dərslərin coğrafiya dərnəyi, meydançası, kabinet, ekskursiya, diyarşünaslıq muzeyi məkan kateqoriyasında təşkili təhsilalanlarda idrak funksiyalarını aktivləşdirir, fənlərarası integrasiyanı anlamaya kömək edir.

Coğrafiya, fizika, kimya, biologiya, riyaziyyat, tarix fənlərinə aid mövzular əyani formada təqdim olunduğu üçün, motivasiya baş verir, sintez və assosiasiya meyilləri ortaya çıxır. Məqalədə sinifdənəxaric və məktəbdənkənar fəaliyyətlərin integrativ təhsildə əhəmiyyəti, metodoloji problemləri və tərbizləndirici aspektləri və təkmilləşdirilməsi yolları təhlil olunur. Perspektiv dövrdə sinifdənəxaric və məktəbdənkənar fəaliyyətlərin uyğun məzmun xətləri üzrə birgə tədrisi təklif olunur.

Author(s):

Namiq Agamammadov

Educational Institute of the Republic of Azerbaijan

PhD in Geography

E-mail: naqamemmedov@mail.ru

<https://orcid.org/0000-0002-7183-9933>

Key words: extracurricular and extracurricular activities, geography and interdisciplinary relations, synthesis and association, educational process

The role of extra-curricular and extra-school activities in integrative teaching of geography

Abstract. Ensuring the integrative teaching of subjects in school practice is considered one of the important elements of educational reforms. In order to achieve high results in teaching various subjects which content lines can be integrated it is necessary to make the teaching process interesting. Among such methodological instructions extracurricular and extracurricular activities occupy a special place during the pedagogical process which includes the principle of visibility. Because the organization of lessons in the spatial category of geography circle, playground, office, excursion, local history museum activates has cognitive functions in students and helps to understand interdisciplinary integration.

Since the topics related to geography, physics, chemistry, biology, mathematics, history are presented in a visual form motivation occurs, synthesis and association tendencies emerge. The article analyzes the importance of extra-curricular and extracurricular activities in integrative education, methodological problems and educational aspects and the ways to improve them. In the perspective period joint teaching of extracurricular and extracurricular activities on appropriate content lines is proposed.

Автор(ы):

Намиг Агамамедов

Образовательный институт

Азербайджанской Республики

Доктор философии по географии

Э-почта: naqamemmedov@mail.ru

<https://orcid.org/0000-0002-7183-9933>

Ключевые слова: внеклассная и внеурочная деятельность, география и межпредметные связи, синтез и ассоциация, образовательный процесс

Роль внеклассной и внешкольной деятельности в интегративном обучении географии

Аннотация. Обеспечение интегративного преподавания предметов в школьной практике считается важным элементом образовательных реформ. Для достижения высоких результатов в преподавании различных предметов, где содержательные линии могут быть интегрированы, необходимо сделать процесс обучения интересным. Среди таких методических указаний особое место в педагогическом процессе занимают внеклассные и внеурочные мероприятия, в которых реализуется принцип наглядности. Потому что организация занятий в пространственных категориях географического кружка, детской площадки, кабинета, экскурсии, краеведческого музея активизирует познавательные функции учащихся и помогает им осознать межпредметную интеграцию.

Поскольку темы, связанные с географией, физикой, химией, биологией, математикой и историей, представлены в наглядном формате, возникает мотивация, возникают тенденции к синтезу и ассоциации. В статье анализируется значение внеклассной и внеурочной деятельности в интегративном образовании, их методические проблемы и воспитательные аспекты, а также пути их совершенствования. В дальнейшем предполагается совместное преподавание внеклассной и внеурочной деятельности по соответствующим содержательным направлениям.

Giriş. Qloballaşan dünyada təhsilin təşkili formalarında mühüm dəyişikliklər baş verir. Müşahidələr göstərir ki, müasir dövrün təhsilalanları qeyri-formal təhsil üsullarından istifadəyə meyillidir. Ona görə də məktəb mühitində şagirdləri öyrənmə prosesinə cəlb edə bilmək üçün onları əyləncəli və təbii mühitə istiqamətləndirmək müsbət metodiki tezislərdəndir. Bu mənada məktəb təcrübəsində fənlərarası integrasiyanı coğrafiya dərslərinin sinifdən xaric və məktəbdən kənar təşkili formalarında (Coğrafiya dərnişyi, meydançası, kabinet, ekskursiya, diyarşünaslıq muzeyi) nəzərdən keçirək. Ümumtəhsil məktəblərində dərnlər sinif və şagird sayına görə müəyyən olunur. Mövcud qaydalara əsasən dərnlər şagirdlərin meyil və maraqları nəzərə alınaraq sorğu əsasında Pedaqoji Şuranın qərarı ilə 8 nəfərdən az olmamaqla təşkil oluna bilər. Qaydalara görə coğrafiya dərnişyinin təşkili birbaşa şagirdlərin seçimindən asılıdır. Əgər seçim müsbət olarsa, dərnişyin fəaliyyəti integrativ prinsiplərə uyğun istiqamətləndirilə bilər. Dərnlərin seçilmiş integrativ mövzulara uyğun olaraq fizika, kimya, biologiya laboratoriyalarında təşkili şagirdlərin biliklərinin dərinləşməsinə xidmət edə bilər. Dərnlərin maraqlı və effektiv təşkili üçün onları əyani keçirilməsi onun keyfiyyətini artırır. Tədqiqatın əsas məqsədi integrativ mövzuların fənlərarası kontekstdə sinifdən xaric və məktəbdən kənar formalarda təşkilini araşdırmaq və onun effektivliyini müəyyən etməkdən ibarətdir. Tədqiqat işinin qarşısında aşağıdakı vəzifələr qoyulmuşdur:

- İntegrativ fənlərin qeyri-formal tədris mühitində öyrənilməsi mümkünlüyünün təhlili;
- Fənlərarası integrasiyanı coğrafiya dərnişyi, meydançası, kabinet, ekskursiyası, diyarşünaslıq muzeyi formalarında təşkilini öyrənmək;
- Əldə olunan nəticələrin təcrübi əhəmiyyətini müəyyənləşdirmək.

Materiallar və metodlar. Coğrafi materialların əyani keçirilməsi və vizual müşahidəsi üçün metodlardan biri də coğrafiya meydançasıdır. Coğrafiya fənninə aid müxtəlif mövzuların coğrafi meydançada tədris olunması və vizual müşahidələrin aparılması zamanı təhsilalanların dünya görüşü genişlənir, qavrama potensialı artır, onların elmi anlayışları dərk etməsi mümkün olur.

Diyarşünaslıqda istər fiziki-coğrafi, iqtisadi-coğrafi nöqteyi-nəzərdən onun vilayətlərinin oxşar və fərqli cəhətləri mövcuddur. Təbii-coğrafi mühitin və şəraitin xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq təşkil olunan diyarşünaslıq muzeyində şagirdlər ölkənin fiziki-coğrafi və sosial-iqtisadi cəhətdən öyrənilməsi əlaqəli həyata keçirilir.

İ.İ.Nağıyeva öz tədqiqatında qeyd edir ki, pedaqoji və psixoloji ədəbiyyatın təhlili göstərir ki, şagirdlərin müstəqil işlərinin təşkilinin onların şəxsiyyət kimi formalaşmasında mühüm rolə malikdir [5, s.10.]

Coğrafiya kabinetlərində müasir texniki informasiya kommunikasiya vasitələrinin olması təcrübələrin aparılması, təbii obyektlər üzərində aparılan müşahidə və onların nəticələrinin elmi cəhətdən əsaslandırılması, şagirdlərin müstəqil işlərinin əyani şəraitdə yerinə yetirilməsi fənlərarası münasibətlərdə təkamül sayıla bilər.

Ekskursiyaların qeyri-formal təhsil forması kimi təbii məqsədə uyğundur. Coğrafiya müəllimi ilə yanaşı şagirdlərin ərazinin flora və faunası, torpaq örtüyü, landşaftları, süxurların üzvi aşınması ilə dolğun tanış olması üçün biologiya, riyazi hesablamalar və topoqrafik planaalma zamanı riyaziyyat, atmosferin, hidrosferin tərkibini, süxurların kimyəvi tərkibini və aşınmasını öyrənmək üçün yüksək metodiki göstərişlərdir.

Nəticələr və müzakirə. Coğrafiya, fizika, kimya, biologiya fənlərinin birgə integrativ dərnlək nümunəsi üçün onu Azərbaycan Geologiya Muzeyində təşkili tövsiyə onuna bilər Muzeydə respublikamızın geoloji quruluşu, faydalı qazıntı yataqları, filiz və qeyri-filiz yataqları haqqında məlumat almaq olar. Muzeyin “mineralogiya” və “petroqrafiya” bölmələrində-coğrafiya, fizika, kimya, riyaziyyat; “paleontologiya” bölməsində coğrafiya-biologiya; fənlərinin integrasiyasını etmək mümkündür [Şəkil 1].

Yeniləşən cəmiyyətdə yeniləşmənin məzmunca əks olunması və yeniləşmə prosesinə təkan verilməsi, ilk növbədə təhsillə əlaqədardır [4, s.129].

Müşahidə və təcrübələrin meydançada təşkili şagirdlərdə əşya və hadisələrlə əyani tanış olmağa imkan verir. Burada şagirdlərə vətənpərvərlik şüurlu mənimsəmə, konkretlik və kollektivçilik aşılır. Coğrafiya meydançasının məktəbin təlim-tədris sahəsinə yaxın yerləşdirilməsi,

biologiyadan bitki və heyvanat aləminin, fizikadan fiziki hadisələrin əlaqəli öyrənilməsinə imkan verir. Coğrafiya meydançasında 30-dan çox

müxtəlif cihaz və vəsait qoyulmalı, sistemləşdirilməli və planlı yerləşdirilməlidir [2, s.71].

Şəkil 1. Azərbaycan Geologiya Muzeyi

Yeniləşən cəmiyyətdə yeniləşmənin məzmunca əks olunması və yeniləşmə prosesinə təkan verilməsi, ilk növbədə təhsillə əlaqədardır [4, s.129].

Müşahidə və təcrübələrin meydançada təşkili şagirdlərdə əşya və hadisələrlə əyani tanış olmağa imkan verir. Burada şagirdlərə vətənpərvərlik şüurlu mənimsəmə, konkretlik və kollektivçilik aşılanır. Coğrafiya meydançasının məktəbin təlim-tədris sahəsinə yaxın yerləşdirilməsi, biologiyadan bitki və heyvanat aləminin, fizikadan fiziki hadisələrin əlaqəli öyrənilməsinə imkan verir. Coğrafiya meydançasında 30-dan çox müxtəlif cihaz və vəsait qoyulmalı, sistemləşdirilməli və planlı yerləşdirilməlidir [2, s.71].

Meydançada fizika və riyaziyyatla fənlərarası integrasiya üçün yağıntıölçən (Tretyakov yağıntıölçəni), flüger (küləyin istiqaməti və sürəti), anemometr (küləyin sürəti), nefeskop, günəş halqası, ulduz oriyentri, günəş saati, qnomon, eklimetr, qütb ulduzu göstəricisi, rumb halqası cihazı, nivelir, kompas, fizika və kimya ilə integrasiya üçün hiqrometr, o cümlədən, tük hiqrometri və psixrometr (rütubətölçən), hiqroqraf, termometr, termoqraf, qarölçən, qarölçən reyka, barometr, barometr-aneroid, baroqraf, sekki diski, riyaziyyatla bucaqölçən, teodalit, alətlərinin olması məqsəduyğundur. Süxur nümunələ-

ri-kimya və fizika ilə integrasiyada mühüm rol oynayır. Biosfer mövzularını coğrafiya ilə sintez etmək üçün meydançada yerli şərait nəzərə alınmaqla iqlimlə kənd təsərrüfatı bitkiləri arasındakı əlaqələri müəyyən etmək olar. Fikrimizcə, məhəldə praktiki işləri meydança şəraitində kompleks icrası zamanı çəkilən xərclərin optimallaşdırılması üçün integrativ fənn meydançıları da qurula bilər.

Məktəb təcrübəsində fənlərarası əlaqəni həm də coğrafiya kabinetini vasitəsi ilə təşkil etmək olar. Fikrimizcə, tədris prosesində əyaniliyi təmin etmək üçün coğrafiya meydançası kimi, coğrafiya kabinetinin təşkili də məktəb rəhbərliyinin və coğrafiya müəllimin qarşısında duran mühüm vəzifələrdən biridir. Lakin qeyd etmək lazımdır ki, hazırda coğrafiya meydançıları kimi, fənn kabinetləri də ümumtəhsil məktəblərində formal xarakter daşıyır. Nəzərə alsaq ki, hər iki istiqamət məktəblərdə təlim-tərbiyə prosesinin mahiyyətində mühüm yer tutur, onda problem daha da aydınlaşar. İlk növbədə meydança və kabinetlərdə fənlərarası qarşılıqlı əlaqə əmələ gəlir, dərs vəsaiti və cihazlardan daha səmərəli istifadə olunur. Hesab edirik ki, integrativliyin meydança və kabinet sistemi üçün səmərəli olmasını nəzərə alaraq xüsusi ilə dəqiq və təbiət elmləri üçün sintetik əsasda fənn kabinetləri və meydan-

çaları təşkil olunmalıdır. Cihaz və vəsaitlərdən qarşılıqlı istifadə üçün tədris meydançaları və kabinetlər coğrafiya, fizika, riyaziyyat, biologiya, kimya, GÇQH-(hərbi topografiya, meteorologiya) fənlərinin kompleks təcrübə sahəsinə çevrilməsi məntiqi, metodiki və səmərələşdirici üsullardan hesab oluna bilər. Kabinetin əyani vəsaitlərlə yaxşı təchiz edilməsi, estetik tərtibatın yüksək səviyyədə olması təhsilalanları öyrənmə prosesinə diqqətini çəkir və müəllimlərin işinə dəstək olur. Tədris prosesində müasir dövrün tələbi kimi elektron lövhələr şagirdləri özünə maqnit kimi cəlb edir, onları mövzuları əlaqələndirib öyrənməyə sövq edir. Ona görə də kabinetdə internetə qoşulmuş interaktiv lövhənin olması kabinet işində mütləqdir.

Məktəbdə fənlərarası inteqrasiya üçün diyarşünaslıq işlərindən qismən istifadə olunur və gələcəkdə prosesin intensivləşdirilməsinə ehtiyac var.

Tarix-diyarşünaslıq materiallarının öyrənilməsində vətənpərvərlik tərbiyəsi mühüm rol

oynayır [6, s.67].

Çünki diyarşünaslıq elminin tədqiqat obyekti diyar-yerli məhəllə ölkənin kiçik coğrafi hissəsidir. Əvvəlcə ölkənin təbii-coğrafi xüsusiyyətləri, relyefi, iqlimi, quru suları, flora və faunası tədqiq edilir, nəticədə müəyyən cədvəllər, diaqramlar tərtib olunur. Diyarın sosial-iqtisadi öyrənilməsi zamanı isə diyarın iqtisadi-coğrafi mövqeyi, təsərrüfatı və onun ərazi quruluşu, sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisələri, nəqliyyatı, idxal-ixrac dəyərləri, ixtisaslaşma sahələri, istehlak bazarları və s., əhalisi, şəhər və kənd əhalisinin məskunlaşması, urbanizasiya və miqrasiyası, yaş-cins qrupları da tədqiq olunur. Belə təqdirdə riyaziyyat, fizika, biologiya, kimya, tarix fənlərindən qazanılmış biliklər şagirdlərə daha məhsuldar nəticələr əldə etməyə kömək edir. İnteqrasiyanın olması üçün uyğun variantlardan biri də ekskursiyaların keçirilməsidir. Şagirdlərin tədris proqramlarına uyğun olaraq ekskursiyalara aparılması müstəqil tədqiqat tapşırığı kimi öz aktuallığını qoruyur [Şəkil 2].

Şəkil 2. İsmayilli rayon Mücühəftəran kənd E.Həsənov adına tam orta məktəbi şagirdləri ekskursiya zamanı

Kimya, süxurların fiziki aşınması, temperatur, təzyiq, küləklər, denudasiya və akkumulyasiya, ekzarasiya, deflyasiya proseslərinin öyrənilməsi üçün fizika, tarixi və turizm ehtiyatlarının öyrənilməsi zamanı isə tarix müəlliminin ekskursiyada birgə iştirakı inteqrativ situasiyanın ma-

hiyyətinə artırır. Təbii mühitə və istehsal müəssisələrinə edilən ekskursiya zamanı şagirdlərin inteqrativ meyillərinin gücləndirilməsi üçün tapşırıqlar əvvəlcədən planlaşdırılmalı, sistemləşdirilməlidir.

E.Seyidova öz tədqiqatında qeyd edir ki,

diyarı fiziki cəhətdən öyrənərkən, ərazinin iqlimi, relyefi, daxili suları, flora və faunası, təbii zonaları və s. iqtisadi keyfiyyətlərini öyrənərkən isə ərazinin təsərrüfatı, əsas sahələri, ərazi üzrə paylanması, istehsal və kənd təsərrüfatı müəssisələri və s. kompleks araşdırma tələb edən mövzuları sintez halında məlumat almaq olur. Ona görə ki, ərazinin fiziki-coğrafi xüsusiyyətləri, sosial-iqtisadi xüsusiyyətləri ilə əlaqədardır [7 s.1424].

Problemin məktəb təcrübəsində vəziyyətinin təhlili aparılarkən müəyyən olunmuşdur ki, fənlərarası integrasiya coğrafiyanın tədrisi prosesində yeni problem olmasa da, fənn müəllimlərinin integrativ işlərə münasibəti eyni deyil və sistemli icra olunmur. Yarım fəsildə tədqiqata cəlb olunan təhsil müəssisələrində fənlərarası integrasiyanın müəllimlərin təcrübəsində yer tutduğu müəyyən olunmuş, lakin bu istiqamətdə olan çatışmazlıqlar qeyd olunmuşdur. Dərs zamanı integrasiya imkanı olmasına baxmayaraq fənlərarası integrasiyaya müraciət etməyən müəllimlərin işləri də tədqiqatda nəzərə alınmışdır. Şagirdlər fənlərarası əlaqələrə aid tapşırıqları yerinə yetirərkən fərqli bilik mənbələrindən istifadə edə bilmələri, müxtəlif fənlərdən bilikləri müstəqil araşdırma səyləri aparılan müşahidə və səylərin əsasını təşkil etmişdir.

Fəndaxili integrasiya zamanı məzmun informasiya cəhətdən daha tutumlu olur [1].

Məktəb təcrübəsinin öyrənilməsi deməyə əsas verir ki, fənlərarası integrasiya prosesi tədris fəaliyyətinin vacib nüansı kimi onun sistemli və periodik tətbiqini tələb edir. Integrativ pedaqoji prosesdə coğrafiyadan sinifdən xaric işlərin rolu və əhəmiyyəti, pedaqoji və elmi ədəbiyyatda qoyuluşu təhlil olunmuş, onun təhsilçilərlərdən müəyyən koqnitiv fəaliyyətinə, dərstdə əldə olunmuş bilik və bacarıqların, təlim işi üsullarının, idrak metodlarının sintezinə çevrilməsini təmin edir. Sinifdən xaric integrativ işlər ancaq coğrafiya ilə deyil, eyni zamanda fizika, riyaziyyat, kimya, biologiya və tarix fənləri ilə də aparılmalı, elmlik prinsipinə müvafiq olaraq müxtəlif məzmunlu xəritələrdən, dərs vəsaitlərindən, məlumat kitabçalarından, internet resurslarından istifadə olunmalıdır. Müəir integrativ kompetensiyalara ehtiyacı olan coğrafi prosesləri sadə və başadüşülən formaya çevirmək üçün fənn laboratoriyalarında, coğrafiya meydançasında, coğrafiya ka-

binetində, ekskursiyalarda, məhəldə fənlərarası təcrübələrə üstünlük verilməlidir.

Tarix və coğrafiyaya maraq göstərən çoxsaylı məktəblilər üçün dərstdən kənar və məktəbdən kənar işlər onların ehtiyaclarının ödənilməsinə təmin edir [3, s.5].

Təcrübələrin uğurlu alınması üçün əsas şərt sinifdən xaric işlərdə əldə olunmuş materialların qaydaya salınması və onların sinifdə tədris zamanı praktiki istifadəsidir.

Fəaliyyətlərə fənn metod birləşmələri cəlb oluna və tətbiqi işlər yerinə yetirə bilər.

Yekun nəticə. Aparılan təhlillər göstərir ki, müasir dövrdə ümumtəhsil məktəblərində sinifdən xaric və məktəbdən kənar fəaliyyətlərin integrativ təhsildə rolu və əhəmiyyəti artmaqdadır. Fənlərarası multidisiplinar yanaşmanın yeni prinsipləri kimi coğrafiya dərnəyi, meydançası, kabinet, ekskursiya, diyarşünaslıq muzeyi dərslərin təşkilində önə çıxmaqdadır. Dərslərin integrativ təşkilinə verilən yeni tələblərə uyğun müəllimlərin fənlərarası əlaqələr zamanı əməkdaşlığı zamanı onların bilik və bacarıqları artır. Gələcəkdə ümumtəhsil məktəblərində metodislərin ümumi fənn birləşmələrinin formalaşdırılması integrativ dərslərin keçirilməsində mühüm rola malik ola bilər. Pedaqoji prosesin qapalı mühitdən açıq məkanlara integrasiyası şagirdlərin koqnitiv mənim-səmə qabiliyyətini və mental proseslərini effektiv idarə etməyə imkan verir.

Ədəbiyyat

1. Dəmirova, G. Kimya dərslərində fəndaxili və fənlərarası integrasiya // Azərbaycan müəllimi. 2012-12 noyabr.
2. Eldarov, N.Ş. Coğrafiya kabinet və coğrafiya meydançası / N.Ş.Eldarov. Sumqayıt Dövlət Universiteti. – Sumqayıt: SDU-nun redaksiya və nəşr işləri şöbəsi, – 2018. – 104 s.
3. Əmirov, M.M. Tarix üzrə dərstdən kənar işlər tədris ekskursiyaları / M.M.Əmirov. – Bakı: [ADPU], – 2024. – 359 s.
4. Haqverdiyev K.N., Cəfərov Y.İ. Pedaqoji innovasiyaların növləri və təhsilin modernləşdirilməsi // Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun Elmi əsərləri. – S.6. – 2021. C.88, №2. – s.117-120
5. Nağıyeva, İ.İ. Ümumtəhsil məktəblərində coğrafiyanın tədrisində şagirdlərin müstəqil

- işinin təşkili: pedaqogika üzrə fəlsəfə d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis-nın avtoreferatı : – Bakı: 2016. – 22 s.
6. Rəfiyev, S. Şagirdlərin təlim nailiyyətlərinin yaxşılaşdırılmasında sinifdən xaric və məktəbdənkənar tədbirlərin rolu və əhəmiyyəti // Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun Elmi əsərləri, Cild 85, № 3, – 2018, – s.66-68
7. Seyidova, E., Məmmədov, B. Ərazinin coğrafi xüsusiyyətlərinin diyarşünaslıq cəhətdən öyrənilməsi // Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi. – 2024, №11(2), – s.1417-1424

Məqalə pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Rövşən Vəliyev tərəfindən təqdim olunmuşdur.

İlkin daxilolma – 14.01.2025, son daxilolma – 18.02.2025, qəbul olunma – 12.03.2025